

Sägner om Brönnestads präst.

För många många år sedan fanns där en präst i Brönnestads och Matteredöds församlingar, som ansågs för att kunna med åtskillig klokskap. En söndag då denne präst jämte sin dräng var på väg från gudstjänsten i Matteredöds kyrka, gick det ena hjulet av den vagn, i vilken de åkte.

Drängen gick av vagnen och satte hjulet på, men de hade inte kört så långt förrän det åter gick av. Drängen lagade det igen och satte noga på de saker, som skulle hålla det, men de hade inte kört mera än en liten sträcka förrän det gick av för tredje gången. Prästen skulle skynda sig hem, ty innan han begav sig till gudstjänsten hade han fått bud om han ville komma till en dödssjuk församlingsbo och ge denne nattvarden. Man väntade slutet på denne när som helst, så därför ville prästen försöka komma hem så fort som möjligt.

När hjulet för tredje gången gick av, förstod prästen att ~~att~~ det ej stod rätt till utan det var den onde, som ville förhindra att den döende skulle få nattvarden. När drängen för tredje gången gick av vagnen och ~~skulle~~ ville sätta hjulet på sade ^{drängen} prästen: "Lägg upp hjulet i vagnen så kör vi ändå!"

Skriv endast på denna sida!

När Brön-
nests präst
man den vagn
med i an

Drängen åtlydde befallningen, prästen körde, och så fick den onde ~~en~~ springa med och tjänstgöra såsom hjul ända tills de kommo till bron, som leder över ån, vid Brönneustads prästgård. Här stannade prästen och manade den onde ned i ån under tillsägelse att ~~han~~ han skulle bli stående där till domedag. ~~Inför~~ Denna svåra dom förargade den onde och föranledde honom att i någon mån hämnas, varför han sade till prästen: "Skå' jag stå här till domedag, så ska' inte heller din kropp ruttna förrän domedag!" Prästen hade emellertid räddat en själ ur den ondes våld, ty genom hans ingripande när hjulet gick av, hann han till den döende, som fick nattvarden innan han dog.

Platsen där sägnen förtäljer att den onde manades ned kallas än i dag "Goenisse höl" och utgöres av en rund stillastående ~~klipp~~ plats ute i åns strömfåra.

Prästen, som trodde att den ondes spådom skulle gå i fullbordning, förordnade innan han dog, att ~~han~~ om det blev såsom den onde sagt att hans kropp aldrig skulle ruttna och naglar och hår ~~fortfero~~ ^{kom till} ~~att~~ ^{av att} växa efter döden, så skulle var och en av hans efterträdare klippa hans naglar och hår samt bestå en ny svepning. Uraktläto de detta skulle en olycka hända dem. Enligt sägnen ruttnade icke liket efter denne

Skriv endast på denna sida!

*När den onde
fick tjänst-
göra som hjul*

"Goenisse höl"

*Prästen blev
skulle inte
ruttna.*

präst, varför hans efterträdare i flera led villfor hans önskan. Den siste, som gav honom ny klädsel och klippte hår och naglar, skall enligt sägnen ha varit kyrkoherde Söderberg, som innehade ämbetet på ~~1820~~ 1820-30 talen. Hans efterträdare brydde sig ej om det, ^{därför} ~~varför~~ ² man trodde att det var en följd av ~~att~~ detta, att hans änka hängde sig i klockstapeln strax efter hans död.

Den präst, som kom efeter denne, hade en dotter som dränkte sig i ån antagligen på grund av olycklig kärlek.

En annan blev åtalad för våldtäkt och under den tid Hägerman, vilken var, den siste som innehade pastoratet brann prästgården, så folket i trakten tycks vara av den meningén att den, som ej fullgjorde bestämmelsen, kommer att drabbas av förbannelsen.

Goenisse höl är alltid spegelblank och stilla och den platsen anses allmänt såsom bottenlös.

Om samme präst berättas, att en gång då han kom sent hem från ett sjukbesök i församlingen, hade en hans dräng kommit på idén att försöka skrämna honom. För den skull svepte han sig i ett lakan och skulle föreställa spöke. När prästen passerade en öppen plats mellan kyrkan och prästgården uppenbarade sig en vitklädd skepnad. Prästen frågade

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

*Olycka för
den som ej
uppfyller
Könstens önskan*

*När prästen
marer ned
drängen i ju-
den.*

flera gånger vem han var, men fick intet svar. Slutligen sade prästen: "Är du av Gud eller Satan", men skepnaden svarade fortfarande ingenting. Då började prästen mana ner honom i jorden, i tron att det var en vålnad av någon som ej kunde få ro i sin grav. Prästen läste några formler och drängen började så småningom sjunka ned i jorden. När han hade sjunkit ungefär till midjan, började drängen att skrika. Prästen blev förskräckt, men då var det försent han hade sjunkit så långt att prästen ej hade makt att hjälpa upp honom igen. I stället måste han fortsätta att läsa sina formler, så att slutligen sjönk drängen levande ned i jorden. Efter denna dag har platsen, som är en triangelformig plan mellan prästgården och Brönnestads kyrka, alltid kallats "Drängagadan" och sägnen om den olycklige drängen lever fortfarande kvar i folktraditionen.

Lassa Måns.

Lassa Måns var ett original i Stoby församling. Han hade varit stamanställd vid infanteriet för Gulastorps rote. Vad spektakel han kunde fundera på gjorde han.

En gång strax före jul satte han kvinnorna i Tormestorps by i en

Skriv endast på denna sida!

"Drängagatan"

"Lassa Måns"

~~en~~ svår knipa. Veckan innan de skulle baka till jul, gick han nämligen omkring i alla gårdar och hus i Tormestorp och lånade upp deras surdeg under uppgift att han skulle baka men hade ingen surdeg. Under löfte om att återbära lånet dagen efter fick han det begärda, men han bar inte hem någon surdeg, varken dagen efter eller veckan efter, så när kvinnorna skulle baka hade de ingen surdeg. Den han först hade varit hos, gick till grannkvinnan och frågade om hon fick låna surdeg, men fick till svar att ~~den~~ surdegen hade Lassa Måns varit och lånat så det var omöjligt. Så blev svaret i hela byn och då förstod man att Lassa Måns hade varit framme med ett av sina spektakel igen.

G Sköne
7. Gänge
Brönnestad
1788 in 1931

3233

Mt. Helena Paster
Bar. Johanna Clara
1785-1868

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

En annan orsak som troddes förorsaka liksjävor.

Orsak till
liksjävor

sida 6.

Medel mot
liksjävor

En gumma i Höör, född i Brönnestad, har omtalat vad man i hennes hem-
trakt troddes förorsaka liksjävor.

Om en kvinna under havandetiden deltog i en begravning och under
procesionen till kyrkan kom att titta under likkistan, ^{från barnets klippor.}
Ett medel, som skulle hjälpa, mot vilken ~~en~~ av de nio sorters sjävor
man trodde existera var detta.

Modern skulle stiga upp tidigt på morgonen, innan solen hade gått upp
och klä barnet naket utanför en tröskel, antingen i kök eller förstu-
ga utan att säga ett ord. När barnet placerats på den plats det skul-
le vara, skulle modern med högra foten lätt trampa barnet på maggro-
pen, allt under det hon upprepade följande formel nio gånger å rad.

"Jag trampar dig med min högra fot, för nio sorters sjävor jag råder
dig bot. För ont, för ~~bråk~~ lett, för mor, för hor, för gryd för stjärn,
för himlasjävor för lik. Här äro åtta sorters sjävor upptagna, men den
nionde sorten kunde berättas inte komma ihåg.

Ett sätt att undvika att höken tog hönsen.

Detta sätt etc
för att hönsen
flyr höken.

Nyårsdagen skulle man föra hönsen genom en huvudstol till en häst.
för om höken under året kretsade över gården skulle hönsen likna ^{håstar} ~~håstar~~

Skriv endast på denna sida!

hän tycka att